

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

кафедра естрадно-вокального мистецтва

ІСТОРИЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність **025 «Музичне мистецтво»**

Освітній рівень **перший (бакалаврський)**

Освітньо-професійна програма **Естрадний спів**

Статус дисципліни **базова (обов'язкова)**

Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри естрадно-вокального мистецтва.

Протокол № 2 від 30.08 2022 р.

Розробник:

Полякова Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадно-вокального мистецтва

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП, кандидат мистецтвознавства

Лідія КУРБАНОВА

Контактний телефон викладача	099 347 3242
e-mail	iryna.poliakova@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра естрадно-вокального мистецтва
Посилання на сайт	https://ukd.tdu.ua

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2020-2021	31.08.2020	№ 1		
2021-2022	06.09.2021	№ 2		
2022-2023	30.08.2022	№ 2		

ВСТУП

Історія музики – один з найважливіших предметів в циклі музичних дисциплін. Вона відіграє безперечно велику роль в ідейно-естетичному вихованні студентів всіх музичних спеціальностей. Саме в процесі вивчення історії музики формується історичне мислення студентів як невід'ємної частини їх світогляду. Історія музики вивчає процеси розвитку мистецтва, формування і послідовність стилів у зв'язку з розвитком суспільних формацій, з розвитком ідейно-політичного життя окремих народів і країн.

Нерозривний зв'язок музики з літературою, філософією і мистецтвом дозволяє систематично прилучати студентів до широких художніх і філософських узагальнень, розкривати природу музичної творчості, розширяти їх загальний світогляд. Вивчаючи характерні особливості музичних стилів історія музики виділяє творчі біографії найбільш яскравих і видатних композиторів та їх творчість як зразок індивідуального стилю композитора – виразника певного загального стилю.

Історія музики – це предмет, який ґрунтується на вивченні музичної літератури: творчості композиторів і конкретних зразків музичних творів. Але вона є більш узагальнююча і в першу чергу вивчає історичні закономірності розвитку музичного мистецтва, яке має дуже давню історію.

Знайомство з різними історично обумовленими музичними явищами, з послідовністю художніх стилів і методів, неповторною індивідуальністю композиторів, з багатством національного фольклору – все це сприяє вихованню у студентів принципів гуманізму, громадянства, патріотизму, збагачує їх духовний світ.

Історія західноєвропейської музики – один з розділів в об'ємному курсі світової історії музичного мистецтва. Але саме в цьому курсі найбільш повно і послідовно у зв'язку з історичними періодами показані загальні закономірності розвитку музичної культури, розкриваються процеси формування світової музичної класики.

Курс історії західноєвропейської музики як на стаціонарному так і на заочному відділеннях проводять у формі *лекцій і семінарських* /практичних / занять і розрахований на 4 семестри (I та II курси).

Основний програмовий матеріал по історії західноєвропейської музики викладається студентам у формі лекцій, яка вміщає змістовну лаконічну характеристику історичної епохи, багатосторонній узагальнений аналіз суспільно-політичної обстановки, що зумовила появу конкретних музичних творів, підкреслює реалістичні тенденції творчості композиторів. Вона ґрунтується на кращих зразках класичного репертуару, який сприяє вихованню музичного смаку і створенню конкретних уявлень про особливості того чи іншого музичного стилю тощо.

Мета дисципліни – формування цілісного уявлення про епохи, стилі, жанри західноєвропейського музичного мистецтва в їх спадкоємності в контексті розвитку світової культури.

Завдання дисципліни:

- охарактеризувати західноєвропейське музичне мистецтво у його головних напрямках та стилях від Стародавнього світу і Античності до ХХ ст.;
- сформувати та закріпити навички самостійного творчого осмислення загальних процесів мистецької еволюції західноєвропейської музичної культури;
- визначити місце видатних творів музичного мистецтва у загальній музичній картині світу;
- сприяти формуванню навичок аналітичної роботи з музикознавчою (науковою та науково-популярною) літературою.

Предмет: змістовна лаконічна характеристика історичної епохи; формування комплексу загальних уявлень про великий історичний шлях, що пройшло людство за багато століть розвитку західноєвропейської музичної культури; багатосторонній узагальнений аналіз суспільно-політичної обстановки, яка вплинула на творчість композиторів та зумовила появу відомих музичних творів; створення конкретних уявлень про особливості того чи іншого музичного стилю; ознайомлення з кращими зразками класичного репертуару, що сприяє вихованню музичного смаку тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- суспільно-історичні особливості епохи, музична культура якої була предметом уваги;
- конкретні історичні факти, які дають можливість краще зрозуміти умови формування музичних стилів та творчі здобутки західноєвропейських композиторів у галузі музичного мистецтва;
- зв'язки музичного мистецтва з філософією, літературою та іншими видами мистецтва;
- представників даної музичної культури та їх творчість тощо.

Вміти:

- компетентно і чітко висловлювати свої думки;
- оперувати ілюстративним матеріалом;
- працювати з літературою, вибираючи відповідний до проблеми матеріал;
- аналізувати конкретні музичні твори, які яскраво ілюструють стиль композитора, розкривають основні шляхи розвитку музичної культури окремого історичного періоду тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курси	1, 2		
Семестри	1, 2, 3, 4		
Кількість кредитів ECTS	8		
Аудиторні навчальні заняття	Лекції	Стац. 78 год.	Заочн. 24 год.
	Семінари	34 год.	16 год.
Самостійна робота		98 год.	120 год.
Форми підсумкового контролю	Залік (1 семестр), екзамен (4 семестр)	30 год.	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Попередні дисципліни (пререквізити)	Наступні дисципліни (постреквізити)
Елементарна теорія музики	Елементарна теорія музики
Фортепіано	Історія української музики
	Гармонія
	Фортепіано
	Хорове диригування
	Український музичний фольклор

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ,

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом МОН України № 707 від 24.05.2019 року)

<i>КОД КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>	<i>НАЗВА КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>	<i>РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ</i>
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства.	РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
ЗК 1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	

ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	редакторській /менеджерській, лекторській/ звукорежисерській практичній діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	понятійно-категоріальним апаратом. РН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	РН 17. Демонструвати аргументовані знання

СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	особливостей музичних стилів різних епох.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рівень засвоєння програмового матеріалу курсу оцінюється за 5-бальною системою на підставі результатів усного опитування, аудиторних контрольних робі, засвоєння визначеного музичного матеріалу з творів композиторів, а також тестів по окремих темах курсу. Пропущені практичні заняття або відробки незадовільного засвоєння навчального матеріалу проводяться викладачем згідно з графіком відробок пропущених або незарахованих практичних занять, який затверджується на кафедрі на початку навчального року.

Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона

презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен студент має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час лекцій, так і під час семінарських чи практичних занять.

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.

Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю

оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), семінарські (виконання практичних завдань під час занять та розв'язування практичних завдань на комп'ютерах);
- за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові вправи);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: завдання щодо використання програми Excel, моделі різних форматів професійних ситуацій; Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

Отже, на заняттях необхідно використовувати наступні методи навчання:

- **Словесні** методи (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, робота з першоджерелами);
- **наочні** (наочно-слуховий, наочно-виражальний);
- метод **спостереження**;
- метод **порівняння**;
- метод **музичного узагальнення**;
- **проблемно-пошуковий** метод, який ґрунтується на самостійному музичному мисленні, вирішенні проблемно-пошукових ситуацій тощо;
- метод **ідеальних типів** (за К. Юнгом і М. Вебером);
- метод **створення культурного контексту** за системою художнього виховання Б. Яворського та ін.;
- метод **творчих завдань**, які об'єднують всі елементи музичного знання в єдиний процес;
- метод **синхронного та діахронічного аналізу** музичних творів (паралелі з іншими видами мистецтва в контексті “стилю епохи”) тощо;
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності. Види контролю: поточний контроль (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль); підсумковий контроль (екзамен у формі

комп'ютерного тестування).

:

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи.

Функція контрольних заходів полягає у перевірці та закріпленні учнями набутих знань та навичок. Контрольні заходи розподіляються на поточні, так звані тематичні опитування, підсумкові, які здійснюються наприкінці семестру або навчального року та випускний іспит.

Матеріал для контрольних заходів викладач добирає самостійно або використовує наявну навчально-методичну літературу.

Рекомендується проводити поточні та підсумкові контрольні заходи у наступних формах:

- тестування;
- письмові контрольні роботи;
- музична вікторина;
- усне опитування;
- реферат;
- інші форми;
- залік або випускний іспит.

До основних методів контролю належать:

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з тем, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** знань здійснюється під час семінарських занять по запланованих основних темах та виконання студентом самостійної роботи з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру на заліку, а також після закінчення курсу – на іспиті.

Отже, видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов’язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять. До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗАШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90 –100	A	5 «відмінно»	Відвідування не менше ніж 90 % від кількості занять, бездоганне та вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним фактологічним і термінологічним багажем, вміння застосувати їх для характеристики та оцінки

			досягнень окремого періоду у розвитку західноєвропейської музичної культури, особливостей музичної стилістики та формуванні національних шкіл, досягнень композиторської та виконавської творчості найбільш видатних західноєвропейських композиторів аналізованого історичного періоду (до початку ХХ ст).
83 – 89	В	4 «дуже добре	відвідування не менше ніж 85-80 % від кількості занять, володіння необхідним термінологічним багажем, вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено дві-три суттєві помилки.
76 – 82	С	4 добре	Відвідування не менше ніж 75-70 % від кількості занять, виконання завдань відповідної складності, при яких допущено шість-вісім суттєвих помилок (26-30 балів). Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, його знання достатньо фрагментарні, являють собою набір окремих
68 – 75	D	3 «задовільно»	
60 – 67	Е	3 «достатньо»	

			фактів, не пов'язані в цілісну систему.
35 – 59	FX	2 «незадовільно»	Відвідування менше ніж 50 % від кількості занять, невиконання завдань або їх виконання на низькому технічному, рівні, що не відповідає вимогам. Студент не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці.
0–34	F	2 «неприйнятно»	Відвідування менше ніж 30 % від кількості занять, невиконання всіх контрольних робіт або їх виконання на дуже низькому технічному, рівні, що навіть приблизно не відповідає вимогам. Студент не орієнтується ані в теоретичному матеріалі, ані в необхідній термінології

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку у вигляді тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації факультету не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять, навчальної практики. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(Для студентів I курсу передбачається вивчення з Іпо13 тему програмового матеріалу; для студентів 2 курсу – з І4 по 29 тему)

I. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Музична культура стародавнього світу.

1. Музичних культур Далекого і Близького сходу: стародавнього Єгипту, стародавньої Індії, давньокитайської музики.

2. Музична культура античної Греції.
3. Музична культура стародавнього Риму.

Тема 2. Музичне мистецтво середньовіччя.

1. Соціально-історична основа середньовіччя. Народне музичне мистецтво. Творчість мандрівних музикантів.
2. *Країни Арабського Сходу*. Лірична пісня – основа народної і професійної музики.
3. *Музична культура Візантії*. Церковна музика. Види церковного співу. Творчість мандрівних музикантів. Візантійська нотація.
4. *Музична культура феодальної Європи*. Народна творчість. Народні мандрівні музиканти. Церковна музика. Реформа папи Григорія Великого (поч. VII ст.), григоріанський хорал. Зародження багатоголосся. Невменна і лінійна нотація.
5. музика. Світська музика. Замкова культура. Творчість Леоніна і Перотіна.

Тема 3. Музична культура епохи Відродження.

1. Характеристика епохи Відродження (XIV – XVI ст.). Естетика Відродження.
2. Загальна характеристика художньої культури Італії, Франції, Іспанії, Англії, Голландії. Вираження ідей епохи в літературі. Розвиток образотворчого мистецтва Народні джерела пісенного мистецтва.
3. Розвиток поліфонічної музики. Формування строгого стилю в поліфонії. Формування поліфонічних музичних шкіл: Флорентійська, дві Франко-фламандські, Римська поліфонічні школи. Творчість Дж. Палестріни.
4. Нідерландська поліфонічна школа. Творчість Орlando Лассо.
5. Венеціанська школа. Формування жанрів інструментальної музики. Творчості Андреа та Джованні Габріеллі.

Тема 4. Характеристика епохи XVII-XVIII ст. стиль бароко в музичному мистецтві. Творчість Г. Ф. Генделя, І. С. Баха.

1. Епоха XVII – першої половини XVIII ст. Період перших буржуазних революцій. Художні стилі: ренесансний реалізм, класицизм і бароко.
2. Особливості стилю *бароко*. Бароко в літературі, образотворчому мистецтві та в музиці. Особливості стилю.
3. І. С. БАХ і Г. Ф. ГЕНДЕЛЬ – яскравих представників стилю бароко в західноєвропейському

4. Характеристика творчості Іогана Себастьяна Баха (1685-1750pp): органна, клавирна, вокальна.
5. Характеристика творчості Георга Фрідріха Гейделя (1685-1759pp.): інструментальної, органної, ораторіальної.

Тема 5. Зародження і розвиток оперного мистецтва (XVII – XVIII ст.).

1. Особливості оперного жанру. Історія виникнення жанру опери.
2. Розвиток оперного мистецтва в *Італії*, формування оперних шкіл:
  - а) *флорентійська*. Виникнення камерат. Особливості драматургії перших опер.
  - б) *римська*. Релігійні сюжети. Особливості драматургії. Творчість Клаудіо Монтеверді. Формування жанру опери «*seria*». Особливості жанру.
  - в) *венеціанська*. Формування нового типу – сольної опери .
  - г) *неаполітанська*. Формування вокального стилю “бельканто”. Розвиток жанру опери «*seria*». Творчість Алессандро Скарлатті. Виникнення жанру опери «*буффа*». Особливості жанру.
3. *Французька* опера. Впливи французької класичної трагедії. Творчість Жана Батіста Люлі. Створення оперного жанру «*ліричної трагедії*». Опері-балети. Формування французької комічної опери.
4. *Англійська* опера. Місце музичного мистецтва в художній культурі після англійської революції 1648 року. Побутування театрального жанру «маски». Англійська класична опера. Творчість Генрі Персела. Формування англійської комічної опери – «*опери жебраків*».
5. *Німецька і австрійська* опери. Пошук в жанрі серйозної опери. Гамбургська опера. Формування комічного жанру – «*зіншпіля*». Особливості жанру. Творчість Штандфуса, Умлауфа.

Тема 6. Особливості та умови побутування інструментального мистецтва.

Розвиток прикладних жанрів. шляхи розвитку професійної інструментальної музики, інструментального концертного виконавства.

1. Розвиток інструментального мистецтва в *Італії*.
2. *Італійська органна школа*. Початок розвитку свobodного поліфонічного стилю. Формування фуги.
3. Провідна роль скрипкового виконавства і створення скрипкових шкіл:
  - а) *Венеціанська* скрипкова школа. Формування жанру *тріо-сонати*.
  - б) *Болонська* скрипкова школа. Формування жанру «*церковної сонати*» і *партіти*. Формування жанру *concerti grossi* (великого

концерту), особливості жанру. Розвиток світського скрипкового концерту в творчості А. Кореллі.

в) **Падуанська** скрипкова школа. Розвиток техніки штрихів. Творчість Джузеппе Тартіні.

г) **Венеціанська** скрипкова школа. Особливості скрипкових концертів – тематика, цикл. Програмні концерти.

4. Розвиток **клавірної музики**. Різновиди клавіру. Творчість Доменіко Скарлатті. Клавірні сонати. Удосконалення сонатної форми.

5. **Французька** інструментальна культура XVII – XVIII ст.

а) Розвиток **скрипкового мистецтва**. Творчість Жана Батіста Люлі.

б) Розвиток **клавірної музики**. Провідні форми, жанри. Розвиток жанру сюїти, програмної фортепіанної мініатюри. Творчість Франсуа Куперена і Жана Філіпа Рамо.

6. **Англійська** інструментальна культура. Розвиток клавірної та ансамблевої музики. Англійські вірджіналісти.

7. **Німецька** інструментальна культура. Розвиток органного мистецтва як основи німецької інструментальної музики. Творчість Генріха Шютца, Дітріха Бухтехуде та ін.

Тема 7. Епоха Просвітництва (II ПОЛ. XVIII ст.). Ідейні та соціальні передумови оперних реформ Х. В. Глюка і В. А. Моцарта

1. Соціально-політична обстановка в Європі в 2 пол. XVIII ст. Характеристика епохи Просвітництва. Ідеї Просвітництва.

2. Художні напрями в літературі – просвітницький реалізм, рококо, передромантизм. Вираження ідей Просвітництва в художній культурі.

3. Проблеми розвитку оперного мистецтва. Криза оперних жанрів «*seria*» і «ліричної трагедії». “Перемога” на оперних сценах комічних жанрів .

4. Пошук в галузі серйозної опери: Х. Глюк – утвердження жанру «*класичної музичної трагедії*»; В. Моцарт – утвердження реалістичних тенденцій і нового типу драматургії.

Тема 8. Оперні реформи Х. В. Глюка і В. А. Моцарта.

1. Принципи оперної реформи Хрістофа Віллібальда Глюка. Утвердження нового жанру – *класичної музичної трагедії*. Особливості жанру.

2. Вплив оперної реформи Х. Глюка на подальший розвиток музичного театру.

3. Характеристика оперної творчості. Аналіз опери «Орфей».

4. Оперна естетика Вольфганга Амадея Моцарта. Принципи і особливості оперної драматургії.
5. Характеристика оперної творчості. Аналіз опер “Весілля Фігаро”, “Дон Жуан”.

Тема 9. Віденський класицизм (2 пол. XVIII ст.).

1. Віденський класицизм – вираження ідей просвітництва в галузі музичного мистецтва. Основні тенденції в розвитку форм і жанрів професійної музики XVIII ст.
2. Стилiстичний перелом. Особливості стилю «рококо» в художній культурі Західної Європи. .
3. «Галантний» стиль в музиці. Творчість Доменіко Скарлатті, синів Йогана Себастьяна Баха; творчість Жана Філіпа Рамо. Франсуа Куперена та інших.
4. Формування віденського класичного стилю в кінці XVIII ст. Утворення віденської класичної школи в творчості Йозефа Гайдна, Вольфганга Амадея Моцарта та Людвіга ван Бетховена.
5. **Основні риси** стилю віденської класичної школи.
6. **Жанри** сонатно-симфонічного циклу. Особливості тематичного розвитку тощо.

Тема 10. Творчість Йозефа Гайдна (1732-1809рр.) .

1. Умови формування творчої індивідуальності.
2. Особливості стилю (класичні, індивідуальні).
3. Характеристика симфонічної творчості. Аналіз «Прощальної симфонії» fis-moll, «Лондонської симфонії» № 193 Es-dur (з тремоло літавр).
4. Камерно-інструментальна і фортепіанна творчість.
5. Опері і ораторії.

Тема 11. Інструментальна і вокальна творчість Вольфганга Амадея Моцарта (1756-1791 рр.).

1. В. Моцарт – яскравий виразник епохи Просвітництва в музичному мистецтві.
2. Особливості стилю. Традиції і новаторство.
3. Характеристика симфонічної творчості
4. Вершина симфонічної творчості В. Моцарта: Симфонії №40 g-moll, №39 Es-dur, №41 C-dur (Аналіз).
5. Фортепіанна творчість В. Моцарта. Аналіз Сонати № 11 A-dur.

6. Вокальна творчість. Аналіз «Реквієму».

**Тема 12. Музика періоду Великої Французької революції. 1789 р.
Творчість Людвіга ван Бетховена.**

1. Музичне мистецтво в період Французької революції 1789 р.
2. Вплив революційних народно-визвольних рухів у формуванні світогляду Л. Бетховена.
3. Місце і характер сонатно-інструментальних жанрів в творчості Л. Бетховена. Проблема бетховенського стилю. Класичні, індивідуальні та романтичні риси стилю.
4. **Фортепіанна** творчість Л. Бетховена. Жанри фортепіанної творчості. Аналіз сонат: № 8 c-moll «Патетична», № 14 cis-moll «Місячна», № 23 f-moll «Appassionata»
5. **Симфонічна творчість** Л. Бетховена. Темброва драматургія. Особливості бетховенського циклу.
6. **Симфонії** та їх місце і значення в творчій спадщині композитора. Аналіз Симфоній: № 3 Es-dur «Героїчна», №5 c-moll, №9 d-moll.
Увертюри. Зв'язки з театральною драматургією. Аналіз Увертюри «Егмонт».
7. Камерно-інструментальні ансамблі. Квартети.
8. Загальна характеристика опера «Фіделіо», вокальної лірики.

Тема 13. Епоха романтизму. Романтизм в музиці.

Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості Ф. Шуберта.

1. Соціально-історичні передумови романтизму. Особливості ідейного змісту і художнього методу нового напрямку.
2. Філософські основи романтизму. Особливості естетики романтиків.
3. Характерні виявлення романтизму в музиці. Провідні форми і жанри.
4. Франц Шуберт – перший віденський романтик. Ідейний зміст мистецтва композитора. Зв'язок із ліричною поезією Німеччини і Австрії.
5. Провідне значення пісні в творчості Ф. Шуберта. Вокальна лірика
  - а) періодизація вокальної творчості;
  - б) стилістичні особливості вокальної лірики (мелодика, гармонія, форма, роль ф-п супроводу);
  - в) пісні на слова Гете. Аналіз балади «Лісовий цар»;

- г) вокальні цикли. Аналіз циклів «Прекрасна мельниківна» і «Зимовий шлях».
6. Фортепіанна творчість Ф. Шуберта. Створення нових жанрів.
  7. Характеристика камерно-інструментальної та симфонічної творчості Ф. Шуберта.
  8. Аналіз «Незакінченої симфонії».

Тема 14. Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості раних романтиків Німеччини – Ф. Мендельсона і Р. Шумана

1. Просвітницька діяльність і композиторська творчість Ф. Мендельсона-Бартольді.
2. Фортепіанна творчість. Утворення нового жанру фортепіанної мініатюри – пісні без слів.
3. Симфонічна творчість. Симфонічні увертюри. Симфонії.
4. Музично-критична діяльність. Естетичні погляди Шумана. Боротьба за передове прогресивне мистецтво.
5. Характеристика фортепіанної творчості. Особливості фортепіанного стилю. Програмність. Фортепіанні цикли.
6. Вокальна творчість Р. Шумана. Вокальні цикли.

Тема 15. Формування романтичної національної опери в Німеччині. К. М. Вебера.

1. Проблеми розвитку національної німецької опери.
2. К. М. Вебер - творець романтичної німецької національної опери та інструментальної музики. Особливості стилю.
3. Характеристика оперної творчості К. М. Вебера.
4. Аналіз опери «Чарівний стрілець». Особливості музичної драматургії.
5. Фортепіанні твори пізнього періоду творчості.

Тема 16. Формування романтичної оперної школи в Італії. розвиток інструментального виконавства (першої половини ХІХ ст.) Творчість Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доницетті, Н. Паганіні.

1. Історична обстановка в Італії. Національно-визвольна боротьба італійського народу у ХІХ ст.
2. Особливості формування нової романтичної школи в художній культурі Італії. (література, музичне мистецтво).
3. Джоаккіно Россіні. Характеристика оперної творчості. Аналіз опери «Севільський цирюльник».
4. Творчість Вінченцо Белліні. Дві лінії творчості.

5. Характеристика оперної творчості Гаetano Доніцетті.
6. Новий стиль романтично-виконавської майстерності в творчості Ніколо Паганіні.

Тема 17. Формування національної романтичної школи у Франції (перша пол. XIX ст.). Творчість Дж. Мейєрбера, Г. Берліоза.

1. Суспільно-політична обстановка у Франції у 1 пол. XIX ст.
2. Передові напрямки в літературі й драмі.
3. Загальний огляд розвитку французького музичного театру.
4. Джакомо Мейєрбер – творець жанру французької романтичної опери grand opera.
5. Гектор Берліоз – яскравий представник французького музичного романтизму:
  - 1) Творчий портрет Г. Берліоза. Форми і жанри творчості, особливості стилю композитора;
  - 2) Програмний симфонізм Г. Берліоза. Аналіз «Фантастичної симфонії».

Тема 18. Формування і розвиток польської романтичної національної школи (перша пол. XIX ст.). Творчість С. Монюшко і Ф. Шопена.

1. Значення національно-визвольного руху Польщі для формування і розвитку польської національної художньої культури XIX ст.
2. Загальна характеристика польської музичної культури кінця XVIII- 1 половини XIX ст.
3. Формування польської національної опери в творчості Станіслава Монюшко.
4. Фредерік Шопен – класик польської національної романтичної школи.
  - 1) Народна-національна основа і особливості стилю Ф. Шопена.
  - 2) Фортепіанні твори малої форми.
  - 3) Новаторські риси творів великої форми.

Тема 19. Формування угорської національної романтичної школи. (перша пол. I середина XIX ст.) Творчість Ф. Еркеля, Ф. Ліста.

1. Історичні умови формування і розвитку національної культури Угорщини в 1 пол. і середині XIX ст.
2. Ференц Еркель – основоположник національної романтичної опери.
3. Ференц Ліст – класик угорської музичної національної школи.

- 1) Творчий портрет Ф. Ліста. Естетичні погляди і багатогранна діяльність композитора.
- 2) Новаторські риси фортепіанної творчості. Особливості фортепіанного стилю.
- 3) Провідні жанри фортепіанного мистецтва Ф. Ліста.
- 4) Програмний симфонізм Ф. Ліста. Симфонічні поеми. Симфонії.

Тема 20. Розвиток оперного мистецтва в творчості Д. Верді (2 пол. XIX ст.).

1. Стан і умови розвитку італійського музичного театру в 2 пол. XIX ст.
2. Творчість Джузеппе Верді – вершина реалізму італійської романтичної опери. Початок композиторської кар'єри.
3. Основні етапи і характеристика оперної творчості Дж. Верді.
4. Принципи оперної драматургії.
5. Аналіз опери «Травіата».

Тема 21. Музична культура Німеччини 2 пол. XIX ст. Творчість Р. Вагнера, І. Брамса .

1. Шляхи суспільно-політичного і культурного розвитку Німеччини в 2 половині XIX ст. Криза художньої культури.
2. Ріхард Вагнер – великий реформатор оперного мистецтва. Музично-естетичні погляди Р. Вагнера.
3. Характеристика оперної творчості. Принципи оперної драматургії. Особливості оперної реформи.
4. Творчий шлях і особливості стилю І. Брамса.
5. Характеристика симфонічної, фортепіанної і вокальної творчості.

Тема 22. Музична культура Австрії 2 пол. XIX ст. Творчість Й. Штрауса, А. Брукнера, Г. Вольфа.

1. Суспільно-політична обстановка в Австрії в середині XIX ст. Характеристика художньої культури Австрії 2 пол. XIX ст.
2. *Йоган Штраус* – класик побутової музики. Характеристика творчості.
3. *Антон Брукнер* – відомий представник австрійської симфонічної школи XIX ст. Риса стилю.
4. Характеристика симфонічної творчості Антона Брукнера.
5. Розвиток вокальної музики у творчості *Гуго Вольфа*. Особливості стилю. Вокальні цикли.

Тема 23. Розвиток музичного театру та інструментальної музики в творчості французьких композиторів 2 пол. XIX ст. Творчість Ж. Оффенбаха, Ш. Гуно, Ж. Бізе, К. Сен-Санса, Ц. Франка та ін.

1. Суспільно-політична обстановка у Франції в II пол. XIX ст. Період Паризької комуни.
2. Розвиток жанру паризької оперети в творчості **Жака Оффенбаха**
3. Шляхи розвитку романтичної *опери* в II пол. XIX ст. Формування і розвиток жанру «ліричної *опери*». Особливості жанру.
4. Формування і розвиток жанру «ліричної опери» в творчості **Шарля Гуно, Лео Деліба і Жюля Масне**. Аналіз опери «Фауст».
5. Оперна творчість **Жоржа Бізе** – вершина реалізму французького оперного мистецтва XIX ст. Аналіз опери «Кармен».
6. Загальний огляд оперної творчості **Камілла Сен-Санса**. Опера «Самсон і Даліла» та розвитку інструментальної музики в творчості **Камілла Сен-Санса і Цезара Франка**.

Тема 24. Музичне мистецтво Чехії 2 пол. XIX ст. Творчість Б. Сметани, А. Дворжака, З. Фібіха.

1. Історичний шлях і умови розвитку чеської культури у XIX ст. Розквіт національної культури.
2. **Берджих Сметана** – класик чеської музики. Естетичні погляди композитора.
3. Характеристика *оперної* творчості. Аналіз опери «Продана наречена».
4. **Симфонічна** творчість. Цикл симфонічних поем “Моя Батьківщина”.
5. Розвиток традицій чеської музичної класики в творчості Антоніна Дворжака і Зденека Фібіха.
6. Характеристика оперної творчості Антоніна Дворжака.
7. Фортепіанна творчість Антоніна Дворжака. “Слав’янські танці”.
8. Характеристика симфонічної творчості. Симфонія e-moll “З Нового світу”.
9. Характеристика чеської музичної культури кінця XIX ст. Творчість Зденека Фібіха.

Тема 25. Музичне мистецтво Норвегії 2 пол. XIX ст. Творчість Е. Гріга.

1. Історичні умови формування і розвитку національної культури Норвегії. Розквіт національної класики у другій половині XIX ст.

2. Едвард Гріг – основоположник романтичної школи і класик норвезької музики.
3. Фортепіанні творчість Е. Гріга. Аналіз фортепіанних мініатюр і Фортепіанного концерту a-moll
4. Характеристика вокальної творчості.
5. Твори великої форми. Аналіз Сюїти «Пер Гюнт».

Тема 26. Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX. Музичний імпресіонізм.

1. Суспільно політична обстановка у Франції в кінці XIX ст. Різноманітність і контрасти художнього життя.
2. Формування естетики імпресіонізму в галузі образотворчого мистецтва і зв'язок її з літературою
3. Музичний імпресіонізм. Особливості стилю.
4. **Клода Дебюссі** – яскравий представник французького музичного імпресіонізму. Характеристика творчої індивідуальності.
5. Характеристика *фортепіанної* творчості. Особливості фортепіанного стилю. Фортепіанні цикли.
6. *Симфонічна* творчість. Оркестрова сюїта «Ноктюрни», три ескізи «Море».
7. Характерні риси творчості **Моріса Равеля**.
8. *Фортепіанна* творчість. Фортепіанні цикли. Балети.
9. Характеристика *симфонічної* творчості. Зв'язок з фольклорними джерелами. «Іспанська рапсодія», «Болеро».

Тема 27. Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX початку XX ст. Італійський оперний веризм.

1. Суспільно-політична обстановка в Італії після перемоги в національно-визвольній боротьбі в 1871р. Криза італійської культури в кінці XIX ст.
2. Формування літературного веризму. Естетика веризму в оперному мистецтві Італії. Особливості стилю музичного веризму.
3. Творчість **П'єтро Масканьї**. Одноактна опера «Селянська честь».
4. Характеристика творчості **Руджеро Леонковалло**. Опера «Паяци».
5. Розвиток традицій веризму в творчості **Джакомо Пуччіні**. Характеристика оперної творчості. Оперні «Тоска», «Чіо-Чіо-Сан», «Богема».

Тема 28. Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури початку ХХ ст. Музичний експресіонізм.

1. Суспільно-політична обстановка в Німеччині і Австрії кінця ХІХ ст. початку ХХ ст. Вплив подій Першої світової. Розвиток натуралістичних тенденцій в літературі.
2. Експресіонізм в художній культурі Німеччини і Австрії. Естетика експресіонізму.
3. Експресіонізм в музичному мистецтві. Особливості стилю.
4. Творчий шлях *Ріхарда Штрауса*. Виявлення тенденцій експресіонізму в *оперній* творчості композитора. Опері “Саломея”, “Електра”.
5. Характеристика *симфонічної* творчості. Симфонічні поеми.
6. Творчість *Густава Маллера*. Виявлення експресіоністичних тенденцій у *вокальній* творчості. Вокальні цикли.
7. Характеристика *симфонічної* творчості. Поєднання класичних, романтичних та експресіоністичних тенденцій. «Пісня про землю»

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (денна форма навчання)

№ теми	Назва теми	Кількість годин стаціонару				
		В С Ь О Г О	А У Д И Т О Р Н І	Л Е К Ц І Й Н І	С Е М І Н А Р И	С А М О С Т І Й Н І
1	Музична культура стародавнього світу.	2	2	2		
2	Музичне мистецтво середньовіччя.	4	4	2	2	
3	Музична культура епохи Відродження.	6	6	4	2	
4	Характеристика епохи ХVІІ-ХVІІІ ст. стиль бароко в музичному мистецтві. Творчість Г. Ф. Генделя, І. С. Баха	14	6	4	2	8
5	Зародження і розвиток оперного мистецтва (ХVІІ – ХVІІІ ст.).	8	6	4	2	2
6	Особливості та умови побутування інструментального мистецтва (ХVІІ – ХVІІІ	8	6	4	2	2

	ст.).					
7	Епоха Просвітництва (2 пол. XVIII ст.). Ідейні та соціальні передумови оперних реформ Х. В. Глюка і В. А. Моцарта	5	3	2	1	2
8	Оперні реформи Х. В. Глюка і В. А. Моцарта. Характеристика і аналіз опер.	7	5	4	1	2
9	Віденський класицизм (2 пол. XVIII ст.).	3	3	2	1	
10	Творчість Йозефа Гайдна (1732-1809рр.) .	7	3	2	1	4
11	Інструментальна і вокальна творчість Вольфганга Амадея Моцарта (1756-1791 рр.).	6	3	2	1	3
12	Музика періоду Великої Французької революції. 1789 р. Творчість Людвіга ван Бетховена.	11	6	4	2	5
13	Епоха романтизму. Романтизм в музиці. Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості Ф. Шуберта.	11	6	4	2	5
14	Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості ранніх романтиків Німеччини – Ф. Мендельсона і Р. Шумана	11	4	2	2	7
15	Формування романтичної національної опери в Німеччині. Творчість К. М. Вебера.	7	3	2	1	4
16	Італійська музична культура першої половини XIX ст. Творчість Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доницетті.	9	5	4	1	4
17	Французька музична культура і пол. XIX ст. Творчість Дж. Мейєрбера, Г. Берліоза.	7	3	2	1	4
18	Польська музична культура і пол. XIX ст. творчість С. Монюшко і Ф. Шопена.	11	5	4	1	6
19	Угорська музична культура і пол. XIX ст. Творчість Ф. Еркеля, Ф. Ліста.	12	6	4	2	6
20	Розвиток оперного мистецтва в творчості Д. Верді (2 пол. XIX ст.).	7	3	2	1	4
21	Музична культура Німеччини 2 пол. XIX ст. Творчість Р. Вагнера, І. Брамса	7	3	2	1	4
22	Музична культура Австрії 2 пол. XIX ст. Творчість Й. Штрауса, А. Брукнера, Г. Вольфа.	4	2	2		2
23	Французька музична культура 2 пол. XIX ст. Творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе, К. Сен-Санса, Ц. Франка.	7	3	2	1	4

24	Музичне мистецтво Чехії 2 пол. XIX ст. Творчість Б. Сметани, А. Дворжака, З. Фібіха.	9	5	4	1	4
25	Музичне мистецтво Норвегії 2 пол. XIX ст. Творчість Е. Гріга.	7	3	2	1	4
26	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX. Музичний імпресіонізм	10	4	2	2	6
27	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX початку XX ст. Італійський оперний веризм.	5	2	2		3
28	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури початку XX ст. Музичний експресіонізм.	6	2	2		4
Кількість годин на вивчення дисципліни		210	112	78	34	98
Підсумковий контроль		30				
Всього годин		240				

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

<i>№ п/п</i>	<i>№ заняття</i>	<i>Тема лекції</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Лекція 1	Музична культура стародавнього світу.	2
2	Лекція 2	Музичне мистецтво середньовіччя.	2
3	Лекція 3	Музична культура епохи Відродження. Загальна характеристика художньої культури Італії, Франції. Іспанії, Англії, Голландії.	2
4	Лекція 4	Формування поліфонічних музичних шкіл: Флорентійська, Франко-фламандські, Римська, Нідерландська Венеціанська поліфонічні школи.	2
5	Лекція 5	Характеристика епохи XVII-XVIII ст. стиль бароко в музичному мистецтві.	2
6	Лекція 6	Творчість Г. Ф. Генделя, І. С. Баха	2
7	Лекція 7	Зародження і розвиток оперного мистецтва (XVII – XVIII ст.). Італія.	2
8	Лекція 8	Зародження і розвиток оперного мистецтва (XVII – XVIII ст.). Франція, Англія, Німеччина.	2

9	Лекція 9	Особливості та умови побутування інструментального мистецтва (XVII – XVIII ст.). Італія.	2
10	Лекція 10	Особливості та умови побутування інструментального мистецтва (XVII – XVIII ст.). Франція, Англія, Німеччина	2
11	Лекція 11	Епоха Просвітництва (2 пол. XVIII ст.). Ідейні та соціальні передумови оперних реформ Х. В. Глюка і В. А. Моцарта	2
12	Лекція 12	Оперна реформа Х. В. Характеристика і аналіз опери «Орфей».	2
13	Лекція 13	Оперна естетика В. А. Моцарта. Характеристика і аналіз опери «Весілля Фігаро»	2
14	Лекція 14	Віденський класицизм (2 пол. XVIII ст.). Особливості стилю віденської кл. школи	2
15	Лекція 15	Творчість Йозефа Гайдна (1732-1809pp.) .	2
16	Лекція 16	Інструментальна і вокальна творчість Вольфганга Амадея Моцарта (1756-1791 pp.).	2
17	Лекція 17	Музика періоду Великої Французької революції 1789 р. Вплив на формування світогляду Л. Бетховена. Проблема бетховенського стилю	2
18	Лекція 18	Характеристика і аналіз симфонічної та фортепіанної творчості Л. Бетховена.	2
19	Лекція 19	Епоха романтизму. Романтизм в музиці. Особливості стилю романтиків	2
20	Лекція 20	Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості Ф. Шуберта.	2
21	Лекція 21	Розвиток вокальних та інструментальних жанрів в творчості ранніх романтиків Німеччини – Ф. Мендельсона і Р. Шумана.	2
22	Лекція 22	Формування романтичної національної опери в Німеччині. Творчість К. М. Вебера.	2
23	Лекція 23	Італійська музична культура першої половини XIX ст. Творчість Дж. Россіні	2
24	Лекція 24	Характеристика оперної творчості В. Белліні і Г. Доніцетті.	2
25	Лекція 25	Французька музична культура і пол. XIX ст. Творчість Дж. Мейєрбера, Г. Берліоза.	2
26	Лекція 26	Польська музична культура і пол. XIX ст. творчість С. Монюшко	2
27	Лекція 27	Характеристика та аналіз творчості Ф. Шопена (по жанрах)	2

28	Лекція 28	Угорська музична культура і пол. XIX ст. Творчість Ф. Еркеля	2
29	Лекція 29	Характеристика та аналіз творчості Ф. Ліста. (по жанрах)	2
30	Лекція 30	Розвиток оперного мистецтва в творчості Д. Верді (2 пол. XIX ст.).	2
31	Лекція 31	Музична культура Німеччини 2 пол. XIX ст. Творчість Р. Вагнера, І. Брамса	2
32	Лекція 32	Музична культура Австрії 2 пол. XIX ст. Загальна характеристика творчості Й. Штрауса, А. Брукнера, Г. Вольфа.	2
33	Лекція 33	Французька музична культура 2 пол. XIX ст. Оперна творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе, К. Сен-Санса	2
34	Лекція 34	Музичне мистецтво Чехії 2 пол. XIX ст. Творчість Б. Сметани	2
35	Лекція 35	Характеристика творчості А. Дворжака, З. Фібіха.	2
36	Лекція 36	Музичне мистецтво Норвегії 2 пол. XIX ст. Творчість Е. Гріга.	2
37	Лекція 37	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX. Музичний імпресіонізм. Творчість К. Дебюссі і М. Равеля	2
38	Лекція 38	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури кінця XIX початку XX ст. Італійський оперний веризм	2
39	Лекція 39	Творчі напрямки в розвитку західноєвропейської музичної культури початку XX ст. Музичний експресіонізм.	2
Всього годин лекційних занять			78

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1,2,3	МУЗИЧНА КУЛЬТУРА СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ І ВІДРОДЖЕННЯ.	2

2	5, 6	МУЗИЧНЕ БАРОКО. ТВОРЧИСТЬ І. БАХА і Г. ГЕНДЕЛЯ.	2
3	7, 8	РОЗВИТОК ОПЕРНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ XVII – ПОЧ. XVIII ст.	2
4	9,10	РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ XVII – ПОЧ. XVIII ст.	2
5	11, 12, 13	ЕПОХА ПРОСВІТНИЦТВА (2 пол. XVIII ст.). ОПЕРНІ РЕФОРМИ і В. А. МОЦАРТА.	2
6	14, 15, 16	ВІДЕНСЬКА КЛАСИЧНА ШКОЛА (2 пол. XVIII ст.). ТВОРЧИСТЬ Й. ГАЙДНА і В. А. МОЦАРТА.	2
7	17, 18	МУЗИКА ПЕРІОДУ ВЕЛИКОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. ТВОРЧИСТЬ ЛЮДВІГА ВАН БЕТХОВЕНА.	2
8	19, 20	ЕПОХА РОМАНТИЗМУ. РОЗВИТОК ВОКАЛЬНИХ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ЖАНРІВ В ТВОРЧОСТІ Ф. ШУБЕРТА.	2
9	21	РОЗВИТОК ВОКАЛЬНИХ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ЖАНРІВ В ТВОРЧОСТІ Р. ШУМАНА і Ф. МЕНДЕЛЬСОНА.	2
10	22,23, 24, 25	ФОРМУВАННЯ РОМАНТИЧНИХ ОПЕРНИХ ШКІЛ В ІТАЛІЇ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНІ.	2
11	27, 29	РОЗВИТОК ФОРТЕПІАНОЇ МУЗИКИ В ТВОРЧОСТІ Ф. ШОПЕНА і Ф. ЛІСТА	2
12	25, 29	РОЗВИТОК СИМФОНІЧНОЇ МУЗИКИ В ТВОРЧОСТІ Ф. ЛІСТА і Г. БЕРЛІОЗА.	2
13	30, 31	РОЗВИТОК ОПЕРНОГО МИСТЕЦТВА В ТВОРЧОСТІ Д. ВЕРДІ і Р. ВАГНЕРА (2 пол. XIX ст.)	2
14	26, 28,	РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ В ТВОРЧОСТІ КОМПОЗИТОРІВ 2 пол. XIX ст. (Й. Штраус, С. Монюшко,	2

	32, 33	Ф. Еркель, Ш. Гуно, Ж. Бізе).	
15	31, 32, 33	РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ В ТВОРЧОСТІ КОМПОЗИТОРІВ 2 пол. ХІХ ст. (І. Брамса, А. Брукнера, Ц. Франка та К. Сен-Санса).	2
16	34, 35, 36	МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЧЕХІЇ І НОРВЕГІЇ 2 пол. ХІХ ст.	2
17	37, 38, 39	ТВОРЧІ НАПРЯМКИ В РОЗВИТКУ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ КІНЦЯ ХІХ ПОЧАТКУ ХХ ст. МУЗИЧНИЙ ІМПРЕСІОНІЗМ, ВЕРИЗМ, ЕКСПРЕСІОНІЗМ.	2
Всього годин семінарських занять			34

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

<i>Назва теми</i>	<i>Зміст завдань для самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин</i>	<i>Рекомендовані джерела інформації</i>
Тема 5. <i>Зародження і розвиток оперного мистецтва (XVII – XVIII ст.).</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Опрацювати рекомендовану літературу.	2	1, 2, 5, 6,9, 11,
Тема 6. <i>Розвиток інструментального мистецтва в Західній Європі у XVII- поч. XVIII ст.</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз циклу скрипичних концертів А. Вівальді «Пори року».	2	1, 2, 6, 9, 11,
Тема 4. <i>Характеристика епохи XVII-XVIII ст. Стиль бароко в</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз «Токати і фуґи d-	4	1, 2, 6, 9, 11

<i>музичному мистецтві. Творчість І. С. Баха.</i>	moll», ф-ного циклу «Добре темперований клавір» Т.1.		
Тема 4. <i>Характеристика творчості Г. Ф. Геделя– яскравого представника стилю бароко.</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз клавірних сюїт (на вибір), ораторії «Самсон».	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 10. <i>Характеристика творчості Йозефа Гайдна</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз «Прощальної симфонії» fіs-moll, «Лондонської симфонії» № 103 Es-dur (з тремоло літавр).	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 8, 11. <i>Характеристика творчості Вольфганга Амадея Моцарта</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Весілля Фігаро», Симфонії № 40 g-moll, Сонати № 11 A-dur.	5	1, 2, 6, 9, 11
Тема 12. <i>Творчість Людвіга ван Бетховена</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз сонат: № 8 с-moll «Патетична», № 14 сіs-moll «Місячна». Прослухати Симфонію № 5, с-moll, Увертюру «Еґмонт».	5	1, 2, 6, 9, 11
Тема 13. <i>Характеристика творчості Франца Шуберта</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз вокального циклу «Прекрасна мельниківна», «Музичних моментів» (на вибір), «Незакінченої симфонії»	5	1, 2, 6, 9, 11

	h-moll.		
Тема 14. Характеристика творчості Роберта Шумана	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз фортепіанного циклу «Карнавал», вокального циклу «Любов поета».	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 14. Характеристика творчості Фелікса Мендельсона	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз фортепіанного циклу «Пісні без слів» (на вибір), Увертюри «Сон в літню ніч».	3	1, 2, 6, 9, 11
Тема 15. Характеристика творчості Карла Марії Вебера	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Фрейшютц» («Вільний стрілець»).	4	1, 2, 5, 6, 9, 11
Тема 16. Характеристика творчості Джоакіно Россіні	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Севільський цирюльник».	4	1, 2, 5, 6, 9, 11
Тема 18. Характеристика творчості Фредеріка Шопена	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз на вибір «Вальсів», «Етюдів», «Прелюдій».	6	1, 2, 6, 9, 11
Тема 19. Характеристика творчості Ференца Ліста	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз «Угорської рапсодії» № 2, симфонічної поеми «Прелюди».	6	1, 2, 6, 9, 11
Тема 17. Характеристика	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослу-	4	1, 2, 6, 9, 11

<i>творчості Гектора Берліоза</i>	хати і зробити аналіз «Фантастичної симфонії».		
Тема 21. <i>Характеристика творчості Іоганеса Брамса</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз «Угорських танців» (на вибір), Симфоніх № 4 e-moll.	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 22. <i>Характеристика творчості Йогана Штрауса</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз концертних вальсів (на вибір).	2	1, 2, 6, 9, 11
Тема 24. <i>Характеристика творчості Берджиха Сметани</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Продана наречена», прослухати Симфонічну поему № 2 «Влтава» з циклу симфонічних поем «Моя Батьківщина».	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 25. <i>Характеристика творчості Едварда Гріга</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз окремих номерів зі збірників «Ліричні зошити», Фортепіанного Концерту a-moll, симфонічної сюїти «Пер Гюнт».	4	1, 2, 6, 9, 11
Тема 20. <i>Характеристика творчості Джузеппе Верді</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опер «Ріголетто» і «Травіата».	4	1, 2, 5, 6, 9, 11
Тема 23. <i>Характеристика творчості Жоржа Бізе</i>	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Кармен».	4	1, 2, 5, 6, 9, 11

Тема 26. Характеристика творчості Клода Дебюссі	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз фортепіанного циклу «Прелюдії».	4	1, 2, 3, 6, 9, 11
Тема 26. Характеристика творчості Моріса Равеля	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз симфонічного твору «Болеро».	2	1, 2, 3, 6, 9, 11
Тема 27. Характеристика творчості Джакомо Пуччіні	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати і зробити аналіз опери «Тоска».	3	1, 2, 3, 6, 9, 11
Тема 28. Характеристика творчості Ріхарда Штрауса і Густава Малера	Вивчити теоретичний матеріал лекції. Прослухати уривки з опери «Саломея» Р. Штрауса і Симфонію «Пісня про землю» Г. Малера	5	1, 2, 3, 6, 9, 11
Загальна кількість годин на самостійну роботу		98	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

**навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ»
для підготовки до підсумкового контролю**

1. Музична культура античної Греції і стародавнього Риму.
2. Музичне мистецтво середньовіччя. Візантія. Музична культура феодальної Європи.
3. Музична культура епохи відродження. Італія, Франція, Англія, Німеччина.
4. Зародження оперного жанру в Італії. Особливості оперного жанру.
5. Італійські оперні школи та їх представники.
6. Особливості раннього оперного мистецтва.
7. Характеристика оперної творчості Клаудіо Монтеверді.

8. Формування оперного жанру «seria». Особливості жанру. Навести приклади.
9. Формування оперного жанру «buffa». Особливості жанру. Навести приклади.
10. Умови формуванні і розвитку оперного мистецтва у Франції.
11. Формування оперного жанру «ліричної трагедії» в творчості Жана Батіста Люллі. Особливості жанру. Навести приклади.
12. Умови формуванні і розвитку оперного мистецтва в Англії.
13. Формування оперного жанру «опери жебраків». Особливості жанру. Навести приклади.
14. Умови формуванні і розвитку оперного мистецтва в Німеччині і Австрії.
15. Формування оперного жанру «зінгшпіля». Розкрити особливості жанру. Навести приклади.
16. Розвиток італійського органного мистецтва XVII–поч. XVIII ст.
17. Італійські скрипкові школи та їх представники.
18. Досягнення Арканджелло Кореллі в галузі розвитку італійської скрипкової музики.
19. Особливості творчості Антоніо Вівальді.
20. Особливості творчості Джузеппе Тартіні.
21. Розвиток скрипкового мистецтва в творчості Жана Батіста Люллі.
22. Розвиток клавірної музики в творчості Франсуа Куперена і Жана Філіпа Рамо.
23. Особливості розвитку англійської клавірної музики.
24. Особливості стилю бароко в художній культурі. Бароко в музичному мистецтві.
25. Досягнення Іогана Себастьяна Баха в галузі розвитку музичного мистецтва.
26. Жанри великої форми в органній творчості І. С. Баха.
27. Жанри малої форми в органній творчості І. С. Баха.
28. Жанри клавірної творчості І. С. Баха.
29. Характеристика вокальної творчості І. С. Баха.
30. Особливості творчої індивідуальності Георга Фрідріха Генделя.
31. Розвиток жанрів клавірної музики в творчості Г. Ф. Генделя.
32. Загальна характеристика ораторіальної творчості Г. Ф. Генделя.
33. Характеристика епохи Просвітництва. Вплив ідей епохи на музичне мистецтво.
34. Оперна реформа Х. В. Глюка. Характеристика оперної творчості.
35. Реформаторська діяльність оперної творчості Вольфганга Амадея Моцарта. Принципи оперної драматургії і характеристика оперної творчості.
36. Основні тенденції в розвитку музичних форм і жанрів інструментальної музики у XVIII ст. Формування віденської класичної школи.
37. Основні риси віденської класичної школи.
38. Особливості творчої індивідуальності Йозефа Гайдна.
39. Характеристика симфонічної творчості Й. Гайдна.
40. Камерно-інструментальна і фортепіанна творчість Й. Гайдна.

41. Ораторіальна творчість Йозефа Гайдна.
42. Особливості інструментального стилю В. Моцарта.
43. Характеристика симфонічної творчості В. Моцарта.
44. Фортепіанна творчість В. Моцарта. Жанри творчості.
45. Вокальна творчість В. Моцарта.
46. Музика періоду Великої французької революції 1789 р.
47. Вплив Великої Французької революції 1789 р. на формування світогляду Людвіга ван Бетховена. Теми і образи.
48. Особливості творчої індивідуальності Л. Бетховена.
49. Характеристика фортепіанної творчості Л. Бетховена. Жанри творчості.
50. Характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена. Жанри т симфонічної творчості.
51. Зміст та ідеї епохи Романтизму XIX ст. Напрямки романтизму.
52. Характеристика вокальної творчості Франца Шуберта. Пісні на слова Г. Гете.
53. Вокальні цикли Ф. Шуберта.
54. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Шуберта. Формування нових жанрів.
55. Характеристика симфонічної творчості Ф. Шуберта. Аналіз «Незакінченої симфонії».
56. Особливості творчої індивідуальності Роберта Шумана.
57. Характеристика фортепіанної творчості Р. Шумана. Фортепіанні цикли.
58. Вокальна творчість Р. Шумана. Вокальний цикл «Любов поета».
59. Особливості творчої індивідуальності Фелікса Мендельсона.
60. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Мендельсона. Нові жанри фортепіанної мініатюри.
61. Симфонічна творчість Ф. Мендельсона. Формування нових жанрів.
62. Формування німецької романтичної опери в творчості Карла Марії Вебера. Характеристика оперної творчості.
63. Формування італійської романтичної оперної школи у XIX ст. в творчості Д. Россіні. Характеристика оперної творчості.
64. Характеристика оперної творчості Гаetano Доницетті.
65. Характеристика оперної творчості Вінченцо Белліні.
66. Характеристика французької музичної культури I пол. XIX ст. Формування романтичного оперного мистецтва в творчості Джакомо Мейєрбера.
67. Програмний симфонізм Гектора Берліоза. Характеристика симфонічної творчості.
68. Умови формування польської національної романтичної школи в творчості Станіслава Монюшко та Фредеріка Шопена.
69. Характеристика оперної творчості Станіслава Монюшко.
70. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Шопена. Фортепіанні твори малої форми.

71. Характеристика фортепіанних твори великої форми Ф. Шопена.
72. Умови формування угорської національної романтичної школи в творчості Ференца Еркеля та Ференца Ліста.
73. Характеристика оперної творчості Ференца Еркеля.
74. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Ліста. Жанри творчості.
75. Характеристика симфонічної творчості Ф. Ліста. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Формування нових жанрів симфонічної музики.
76. Музична культура Італії II пол. XIX ст. Умови розвитку оперного жанру в Італії в середині й другій пол. XIX ст. Криза оперного театру.
77. Характеристика оперної драматургії й творчості Джузеппе Верді.
78. Розвиток інструментальної музики в Німеччині. Творчість Іоганеса Брамса.
79. Загальна характеристика фортепіанної і симфонічної творчості І. Брамса.
80. Оперна реформ Ріхарда Вагнера. Характеристика оперної творчості.
81. Особливості розвитку музичного мистецтва в Австрії. Характеристика творчості Йогана Штрауса, Антонна Брукнера, Гуго Вольфа.
82. Французька музична культура 2 пол. XIX ст. Творчість Шарля Гуно, Камілла Сен-Санса, Жоржа Бізе.
83. Особливості формування чеської романтичної національної школи в творчості Берджиха Сметани.
84. Характеристика оперної творчості Б. Сметани.
85. Характеристика інструментальної музики в творчості Б. Сметани. Цикл симфонічних поем «Моя Батьківщина»
86. Характеристика творчості Антоніна Дворжака. Аналіз симфонії «З Нового світу».
87. Особливості формування норвезької романтичної школи. Творчість Едварда Гріга.
88. Характеристика фортепіанної творчості Е. Гріга. Жанри творчості.
89. Характеристика симфонічної творчості Е. Гріга. Сюїта «Пер Гюнт».
90. Художня культура Франції кінця XIX ст. Особливості художнього напрямку імпресіонізму в художній культурі. Стилiстичні особливості музичного імпресіонізму.
91. Особливості творчої індивідуальності французького композитора Клода Дебюссі.
92. Характеристика фортепіанної творчості К. Дебюссі.
93. Характеристика симфонічної творчості К. Дебюссі.
94. Характеристика творчості Моріса Равеля.
95. Веризм в художній культурі Італії кінця XIX ст. Особливості художнього напрямку. Веризм в оперному мистецтві Італії.
96. Характеристика оперної творчості Джакомо Пуччіні.
97. Умови формування німецького та австрійського експресіонізму на поч. XX ст.

98. Характеристика оперної творчості Ріхарда Штрауса.
99. Характеристика симфонічної творчості Ріхарда Штрауса.
100. Характеристика симфонічної творчості Густава Маллера.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІ

Основна література:

1. Гукова В. В. Світова музична література. Перший рік навчання / В. В. Гукова. Київ : Мелосвіт, 2006. 285 с.
2. Дідич С. Історія західноєвропейської музики: навчальний посібник Кіровоград, МОН України, 2005. 226 с.
3. Зарубіжна музична література ХХ століття. Курс лекцій. Навчальний Посібник / Упор.: Л. М. Огнівенко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2010.
4. Епохи історії музики в окремих викладах. Навчальний посібник. Одеса: Будівельник, 2003.
5. Історія опери: Навч. посіб. /Упор. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Київ : Музична Україна, 1998. 247 с.
6. Історія світової культури / Л. Левчук, В. Гриценко, В. Єфименко, І. Лосєв. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
7. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. Київ : Либідь, 2000. 520 с.
8. Історія світової культури. Навчальний посібник / О. Гаврюшенко, В. Шейко, О. Кравченко. Київ : Кондор, 2006. 404 с.
9. Казак І. І. Світова музична література. Ч. 1–3. Київ : Мелосвіт, 2008. 187 с.
10. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво Шопена. Науково-методичний нарис. Тернопіль: СМП «Астон», 2000.
11. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. /І.Іванова, А. Мізітова, Н. Некрасова. Навч. посіб. Київ : Держ. метод. центр навч. закл. культ. і мистецтв України, 2003. 306 с.
12. Конверський А. Культурологія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Фоліо, 2013. 863 с.
13. Макаренко Г. Музика і філософія: Шопенгауер, Вагнер, Ніцше. Київ : Факт, 2004.
14. Павлишин С. Музика двадцятого століття. Львів, 2005.
15. Павлишин С. Про деякі тенденції розвитку сучасної зарубіжної музики. Київ: «Музична Україна», 1976.

16. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. Київ : Знання, 2000. 359 с.
17. Епохи історії музики в окремих викладах. Навчальний посібник. Переклад з нім. Ю. Семенов. В 2-х томах. Одеса: Будівельник, 2004.
18. Черкашина М. Опера ХХ століття. Нариси. Київ : «Музична Україна», 1981.
19. Черкашина-Губаренко М. Р. Оперний театр в пространстве меняющегося мира: страницы оперной истории в картинках и лицах: монографія / Марина Черкашина-Губаренко. Харьков : Акта, 2013. 468 с.

Енциклопедії, словники:

20. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання. Київ : Інститут культурології АМУ, 2008. 240 с.
21. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний словник. У 2-х томах / за ред. Н. Михальської та Б. Щевурського. Тернопіль : Богдан, 2005. Т. 1. 824 с.; 2006. Т. 2. 864 с.
22. Словник античної міфології / уклад. І. Козовик, О. Пономарів. Київ, 1985. 236 с. 54. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки / за редакц. М. Зубрицької. Львів : «Літопис», 1996. 633 с.
23. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
24. Словник античної міфології / уклад. І. Козовик, О. Пономарів. Київ, 1985. 236 с.
25. Юцевич Ю. Словник-довідник музичних термінів. Вид 2-ге, переробл. і допов. Тернопіль: Навч кн.-Богдан, 2009. 352 с.

Додаткова література:

26. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Т. 1. Стародавня Греція. Чернівці : Наші книги, 2016. 656 с.
27. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Т. 2. Стародавній Рим. Чернівці : Наші книги, 2016. 848 с.
28. Бодак Я. Зарубіжна музична література: посіб. Для початк. Спец. Мистецьких навч. Закладів (щкіл естетичного виховання). Вінниця : Нова книга, 2012. 256 с.: ноти, іл.
29. Бодак Я., Соловей Л. Українська та зарубіжна музичні літератури: метод. посіб.-конспект. Вінниця : Нова книга, 2011. 304 с.: ноти, іл.
30. Бред М. S.P.Q.R. Історія Давнього Риму. Київ : BookChef, 2019. 288 с.

31. Жукова О. «Орнаментика у клавірних творах доби бароко: питання нотації». Українське музикознавство. Випуск 44. Київ, 2018. С. 20–30.
32. Зав'ялова О. Історія західноєвропейської музики: навчальний посібник. Суми : Сумський державний педагогічний універ. ім. А. Макаренка, 2003.
Зубкова П. О. Галантний стиль в музичній культурі другої половини XVIII – першої третини XIX століття: стильові модифікації в клавірних мініатюрах : магістерська наукова робота : спец. 034 Культурологія / НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, 2020. 132 с
33. Епохи історії музики в окремих викладах. Навчальний посібник. Переклад з нім. Ю. Семенов. В 2-х томах. – Одеса : Будівельник, 2004.
34. Іванова І. Історія опери : Західна Європа, XVII – XIX ст.: навч. пос. / Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. / [за ред. М. Р. Черкашиної]. Київ : Музична Україна, 1998. 247 с.
35. Історія європейської ментальності / за ред. П. Дінцельбахера. Львів : Літопис, 2004. 632 с.
36. Історія європейської цивілізації / за ред. У. Еко. Греція. Київ : Фоліо, 2019. 1168 с.
37. Історія європейської цивілізації / за ред. У. Еко. Греція. Київ : Фоліо, 2019. 1168 с.
38. Історія європейської цивілізації. Експедиції. Торгівля. Утопія / за ред. Умберто Еко. Київ : Фоліо, 2020. 704.
39. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко. Київ : Фоліо, 2012 (2015). 1040 с.
40. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торговці. Поети / за ред. У. Еко. Київ : Фоліо, 2019. 768 с.
41. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред. У. Еко. Київ : Фоліо, 2018. 672 с.
42. Музична естетика античного світу / вст. нарис і збір. текстів О. Ф. Лосева; пер. з рос. Є. А. Дроб'язка. – Київ : Муз. Україна, 1974. 219 с.
43. Музична естетика західноєвропейського середньовіччя. / упор. текстів В. П. Шестакова. Київ, 1976. 264 с.
44. Музична естетика античного світу / Авт.передм. О. Ф. Лосева. Київ : Музична Україна, 1974. 217 с.
45. Музична культура Італії та Франції: від барокко до романтизму (проблеми стилю та міжкультурних контактів) : зб. наук. пр. / [ред.-упоряд.: М. Р. Черкашина, Г. В. Куколь]. Київ : Київ. держ. консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1991. 115 с.
46. Пвлишин С. Зарубежная музыка XX века. Пути развития. Киев: «Музична Україна», 1980.
47. Сторі Д. Теорія культури та масова культура / переклад з англ. Сергія Савченка. Київ : Акта, 2005. 362 с.

48. Удич З. Історія Стародавнього світу у схемах і таблицях. Київ : Мандрівець, 2009. 320 с.
49. Шадріна-Личак О. В. Італійський і французький типи клавесинів у зв'язку з національними клавесинними школами // Науковий вісник Націо- 209 нальної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 41 : Старовинна музика : сучасний погляд. кн. 2. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. С. 5–61.

Додаткова зарубіжна література:

50. Hagel, S. (2010). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge and New York: Cambridge University Press.
51. Landels, John G. (1999). *Music in Ancient Greece and Rome*. London and New York: Routledge. ISBN 0-415-16776-0 (cloth); ISBN 0-415-24843-4 (pbk reprint, 2001). Limited preview
52. Murray, Penelope, and Peter Wilson (eds.) (2004). *Music and the Muses: The Culture of 'Mousike' in the Classical Athenian City*. Oxford and New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-924239-9. Limited preview
53. Pöhlmann, Egert, and Martin L. West (2001). *Documents of Ancient Greek Music: The Extant Melodies and Fragments Edited and Transcribed with Commentary*. Oxford: Clarendon Press. ISBN 0-19-815223-X.
54. Marcus, Scott L. (2007). *Music in Egypt*. New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-514645-X.
55. Rafael Pérez Arroyos, *Egypt: Music in the Age of the Pyramids*, Madrid, Centro de Estudios Egipcios, 2003 (ISBN 8493279617)
56. Hagel, S. (2010). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge and New York: Cambridge University Press
57. Murray, Penelope, and Peter Wilson (eds.) (2004). *Music and the Muses: The Culture of 'Mousike' in the Classical Athenian City*. Oxford and New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-924239-9. Limited preview online. [Архівовано 6 серпня 2020 у Wayback Machine.]
58. Pöhlmann, Egert, and Martin L. West (2001). *Documents of Ancient Greek Music: The Extant Melodies and Fragments Edited and Transcribed with Commentary*. Oxford: Clarendon Press. ISBN 0-19-815223-X
59. Ongaro, Giulio. *Music of the Renaissance*. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2003.
60. *Schulenberg, David «Music of the Baroque»*. New York: Oxford UP, 2001. ISBN 0-19-512232-1

61. Brown M. C. P. E. Bach, Schenker, Improvisation, and Composition / Journal of the American Musicological Society / Special Issue in Honor of Robert Wason. Vol. 24. Intégral. 2010. P. 1-27.
62. Buelow G. J. A history of baroque music. Bloomington : Indiana University Press. 2004. 701 p.
63. Keyboard music before 1700. Routledge studies in Musical genres / ed. by A. Silbiger. New York and London : Routledge, 2004. 405 p.
64. Lehman B. Bach & Other Influences / Bach's Influence on Other Compose.